

BIULETYN TURYSTYCZNY

PÓLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH

WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU.

PRZEDRUK DOZWOLONY I POŻĄDANY.

ROK I

WARSZAWA, 25 LIPCA 1934 R.

Nr 6

POWÓDŹ A RUCH TURYSTYCZNY.

W czasie pełnego lata, najzupełniej niespodziewanie, straszliwa i niewidziana od stu lat powódź nawiedziła Małopolskę Zachodnią, a następnie i nadwiślańskie okolice środkowej Polski. Małeńkie, ledwo szemrzące strumyki zamieniły się w rwące potoki, większe rzeki — w morza mętnej wody. Rozkieżnany żywioł przerwał tamy i zalał olbrzymie połacie kraju. Tysiące domów uległo zniszczeniu, plon mrówczej i ciężkiej pracy dziesiątków tysięcy żywicieli rodzin znikł bez śladu. Woda zabierała domy, snopy zboża, inwentarz, a nierzadko niosła i śmierć nieszczęsnym mieszkańcom wybrzeży rzek górskich. Szereg mostów zostało zerwanych, szereg innych — poważnie uszkodzonych. Niektóre rzeki zmieniły kierunek i torują sobie nowe szlaki przez gęsto zaludnioną krainę.

Na wieść o katastrofie władze nasze natychmiast przystąpiły do akcji ratunkowej. Do Krakowa, który stał się centrem akcji ratowniczej, przybyli bezzwłocznie pp. Minister Butkiewicz, Wiceminister Bobkowski i szereg wyższych urzędników Ministerstwa Komunikacji. Wkrótce potem przybyli tam również p. Premier Kozłowski i Minister Spraw Wewnętrznych Kościółkowski. Oddziały wojska i Kolejowego Przysposobienia Wojskowego udały się na zagrożone odcinki, ratując ludność i jej dobytek. W miarę ustępowania wód przywracano zerwane połączenia komunikacyjne. W akcji tej uczestniczyły wszystkie czynniki państwowe, ramię przy ramieniu z organizacjami społecznymi i szerokimi masami ludności cywilnej.

Ponieważ na terenach zniszczonych przez powódź, daje się odczuwać dotkliwy brak środków żywności, władze zarządziły bezpłatne rozdawnictwo chleba i porcyj obiadowych wśród powodzian. Doraźne kredyty na ten cel zostały już przez rząd przyznane. Równocześnie obudziła się inicjatywa społeczna — powstał, pod protektorem najwyższych

dostojników państwowych, komitet pomocy powodzianom i zbierane są na ten cel znaczne fundusze.

Powódź, obok całego szeregu bolesnych konsekwencji, przyniesie również w sezonie letnim r. b. poważny i niepowetowany uszczerbek ruchowi turystycznemu w Małopolsce Zachodniej. Wskutek gwałtowności powodzi, wielu letników ledwo z życiem uszło, wielu — przerażonych rozmiarem klęski bynajmniej nie usposabiającej do spokojnej wilegatury — opuściło przed upływem zakreślonego sobie terminu uzdrowiska i letniska małopolskie, tysiące, które miały przybyć, wstrzymują się z podróżą. Jakkolwiek się sytuacja w najbliższej przyszłości ułoży, pewnem jest, że ludność Małopolski Zachodniej, czerpiąca poważne zyski z ruchu turystycznego i uzdrowiskowego, będzie poważnie poszkodowana. Dość powiedzieć, że samo odwołanie Święta Gór zmniejszy o kilkanaście tysięcy ilość turystów, którzy wybierali się na to Święto do Zakopanego.

Dla informacji zaznaczymy, że według danych zawartych w broszurze „Potrzeby ruchu uzdrowiskowo-letniskowego w zachodnich Karpatach Polskich”, wydanej nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, liczba turystów osiadłych na obszarze województwa krakowskiego w roku 1933-im wynosiła 216.599.

Poważniejsze zmniejszenie ruchu turystycznego na terenie dotkniętej powodzią Małopolski Zachodniej spotęgowałoby jeszcze bardziej niedolę jej mieszkańców. Powinniśmy zrobić wszystko, aby w możliwie szybkim czasie napłynęły na doświadczone przez los obszary potężne rzesze turystów. Przyczynimy się w ten sposób do złagodzenia kryzysu w południowo-zachodniej dzielnicy naszego kraju.

Energiczna akcja naszych władz w kierunku przywrócenia normalnego ruchu komunikacyjnego na uszkodzonych drogach Małopolski Zachodniej pozwala przypuszczać, iż w ciągu niewielu dni popłyną tam znów fale turystów i letników.

Informacje o uzdrowiskach polskich.

Busko-Zdrój.

Zdrowisko położone jest w pow. stopnickim, woj. kieleckiego, w dolinie otoczonej wzgórzami, na wzniesieniu 183 m. n. p. m. Urząd pocztowy, telegraficzny i telefoniczny na miejscu.

Busko posiada 13 źródeł artezyjskich. Są to źródła siarczano-słone o silnej zawartości siarki. Zasadniczymi składnikami wód mineralnych buskich są: siarkowódór, bezwodnik kwasu węglowego i sól kuchenna, pozatem sól glauberska, sól gorzka, jodek magnezu i żelaza. Okres kąpielowy trwa od 1 maja do 31 października. Zakład Zdrowy w Busku jest własnością Państwa i znajduje się pod zarządem Departamentu Służby Zdrowia M. O. S.

Druskieniki.

Druskieniki — zdrowisko solankowe, leży w pow. grodzieńskim, woj. białostockiego, w malowniczej pagórkowatej okolicy nad Niemnem, na wysokości 103 m. n. p. m. wśród lasów sosnowych.

Stacja kol. Druskieniki znajduje się w odległości 18 km. od zdrowiska, skąd dojazd dobrą szosą autokarami. Urząd pocztowy, telegraficzny i telefon międzymiastowy na miejscu.

Klimat jest łagodny i umiarkowanie wilgotny; powietrze bardzo czyste, żywiczne, gleba sucha.

Wody mineralne należą do grupy solanek ziemnych i zawierają obok chlorku sodu, chlorek wapnia i służą do picia i do kąpieli. Prócz tego są tu pokłady doskonałej borowiny. Osobliwością Druskienik są słynne kąpiele kaskadowe w Rotniczance i zakład leczniczego stosowania słońca, powietrza i ruchu.

Zakład kąpielowy jest zaopatrzony w urządzenia wentylacyjne i centralne ogrzewanie; są w nim: oddziały kąpiele solankowych, borowinowych, hydroterapii, elektroterapii. — Wille posiadają wodociągi i kanalizację miejscową, oświetlenie elektryczne. — W sezonie pracuje w Druskienikach 40 lekarzy. Apteka, trzy składy apteczne, zakład kefirowy na miejscu.

Sezon letni trwa od 15 maja do 30 września, zimowy od 15 grudnia do 28 lutego. Frekwencja roczna 8.000 osób.

Ciechocinek.

Zdrowisko państwowe, leży w zachodniej części woj. warszawskiego w okolicy bogatej w lasy sosnowe, na wysokości 46 m. n. p. m. Stacja kolejowa, urząd pocztowy, telegraficzny i telefoniczny w miejscu.

Ciechocinek posiada miły i łagodny klimat o przeciętnej w czasie od maja do końca września ciepłocie + 15,8° C, przeciętnym ciśnieniu barometrycznym 756,3 mm.

Ciechocinek posiada bogate naturalne źródła lecznicze, a przede wszystkim źródło cieplicze, użytkowane przez głębokie wiercenia, dostarczające na godzinę przeszło ćwierć miliona litrów 6-procentowej, wysoce radjoczynnej solanki ciepliczej, bijącej z głębokości 1300 m. Poza tą wysokoprocentową solanką, służącą wyłącznie do kąpieli, posiada Ciechocinek solanki o mniejszym stężeniu do przyrządzania

kąpieli dziecięcych, oraz niskoprocentową, lecz z dużą zawartością żelaza do użytku wewnętrznego. Pokłady torfowe dostarczają znakomitej borowiny do kąpieli i suchych okładów. Pozatem zdrowisko posiada liczne nowoczesne wyposażone urządzenia lecznicze. — Frekwencja roczna kuracjuszy sięga 20 tysięcy osób. — Sezon trwa cały rok.

Horyniec Zdrój.

Zdrowisko siarczane i borowinowe leży w woj. lwowskim na wysokości 284 m. n. p. m., w dolinie rzeczki Gliniaki wśród rozległych lasów, przeważnie iglastych. Stacja kolejowa, urząd pocztowo-telegraficzny i telefon międzymiastowy w Horyńcu.

Zakłady kąpielowe wyposażone nowoczesnie dostarczają kąpiele siarczanych, borowinowych, kwasowęgłowych i jodobromowych oraz piankowych. Wodolecznictwo, zabiegi ginekologiczne. Lekarz ordynuje stale w budynku łaźni. — Sezon całoroczny.

Inowrocław.

Inowrocławskie Zakłady Zdrowe położone są w olbrzymim dwustomorgowym parku, na wysokości 89 m. n. p. m. Stacja kol. odległa o niespełna 1 i pół km. od dzielnicy uzdrowskiej.

Inowrocław posiada klimat łagodny, dość słoneczny i odznaczający się przeciętną małą ilością opadów. Solanka inowrocławska jest jedną z najsilniejszych w Europie, najbardziej zbliżona do solanki z Reinfelden w Szwajcarii, w Hall w Tyrolu i Ischl w Austrii. W ostatnich czasach wzbogaciła się solanka inowrocławska wydaniem w sole potasowe. — Zakład Kąpiele Solankowych wybudowany jeszcze w r. 1875, obecnie znacznie rozbudowany posiada łaźni do kąpieli mineralnych i kwasowęgłowych na solance. Zakład kąpiele borowinowych posiada wszelkie urządzenia do zabiegów tego rodzaju. W wielkim gmachu mieści się wzorowy Zakład Przyrodolecznictwa z oddziałami do wzięcia solankowych i do emanacji radowej. — Sezon trwa od kwietnia do końca października; rocznie przebywa w zdrowisku ponad 6.000 gości kuracyjnych.

Iwonicz-Zdrój.

Iwonicz leży w pow. krośnieńskim, woj. lwowskiego, na wysokości 410 m. n. p. m. na Podkarpaciu w okolicy lesistej, otoczonej dokoła górami. Stacja kolejowa oddalona od zdrowiska o 11 km.

Klimat Iwonicza posiada cechy klimatu podgórskiego. Wahania temperatury są nieznaczne. Warunki klimatyczne i położenie Iwonicza czynią zeń doskonałą stację klimatyczną. Główne i naturalne skarby tego zdrowiska stanowią jego liczne źródła mineralne. W łaźniach zakładowych wydawane są w czasie sezonu letniego kąpiele słono-jodo-bromowe, kwasowęgłowe i borowinowe. Osobny dział hydroterapii z kąpielami słoneczno-powietrznymi służy celom przyrodolecznictwa.

Poza Zakładem Zdrowo-Kąpielowym, który jest czynny od 1 maja do 15 października, czynne są przez cały rok 2 sanatoria: „Excelsior”, Ogólnopolskiego Związku Kas Chorych w Polsce i „Sanato” D-ra Aleksiewicza.

Jastrzębie-Zdrój.

Jastrzębie Zdrój leży w południowej części pow. rybnickiego, woj. śląskiego, na wysokości 300 n. n. p. m. w okolicy pagórkowatej i lesistej. Idealnie czyste powietrze obfituje w ozon.

Stacja kolejowa w odległości 5 minut drogi od Zakładu. Urząd pocztowo-telegraficzny i telefon międzymiastowy na miejscu.

Jastrzębie posiada klimat łagodny, słynie z bardzo silnej, radioaktywnej solanki jodo-bromowej, przypominającej składem chemicznym zdroje w Hall, Kreuznach, Wildeg. Zdrojowisko posiada dwa źródła o wydajności 20 tysięcy litrów na godzinę.

Zakład zdrojowy posiada poza łazienkami do kąpieli solankowych kwasowęglowych i borowinowych oddział elektroterapeutyczny, obejmujący lampy kwarcowe, soluxy, diatermię i aparat Roentgena, oddział wodoleczniczy i inhalacyjny. — Sezon letni rozpoczyna się z dn. 1 maja, przyczem sezon główny trwa od 16 czerwca do 16 sierpnia, poczem sezon jesienny ciągnie się do 10 grudnia.

Kosów koło Kołomyj.

Letnisko — podgórska stacja klimatyczna i Zakład Przyrodoleczniczy D-ra Tarnawskiego. — Kosów, miasto powiatowe w woj. stanisławowskim, leży w okolicy południowo-wschodnich Karpat. Wzniesienie 415 m. n. p. m. Klimat Kosowa wyjątkowo łagodny.

W Lecznicy D-ra Tarnawskiego stosuje się jedynie naturalne środki (bez leków i sztucznych metod). Specjalnością Zakładu jest leczenie postem (głodówka), surówką (owoce i surowe jarzyny) lub dietą jarską. Do leczenia nadają się tu wszelkie prawie cierpienia chroniczne, szczególnie wywołane wadliwą przemianą materji. Sezon podzielony jest na wiosenny, letni i jesienny, trwa od 1 maja do końca października.

Krynica.

Krynica leży w pow. nowosądeckim, woj. krakowskiego, w zachodniej części Karpat na wysokości 500 m. n. p. m. Prócz ożywczego klimatu posiada liczne źródle szczaw alkalicznych oraz wapniowo-magnezowo-żelazistych, zawierających dużą ilość bezwodnika węglowego.

Krynica posiada wszelkie nowoczesne i komfortowe środki i urządzenia tak lecznicze jak i publiczne. Wspaniałe Nowe Łazienki zawierają 160 wanień I klasy i 8 luksusowych; Łazienki w Domu Zdrojowym pozwalają mieszkającym w nim używać kąpieli leczniczych na miejscu; Stare Łazienki liczą ponad 100 wanień, Łazienki Borowinowe 130 wanień wszystkich klas. Zakład posiada poza tem wszelkie urządzenia do przyrodolecznictwa, zakład hydropatyczny, kąpiele słoneczne i powietrzne, oraz pijalnię wód, mieszczącą się w krytym deptaku.

Poza pięknym i wielkim parkiem zakładowym posiada Krynica jeszcze park Słotwiński, Pułaskiego i na „Huzarach“. Ulice świetnie utrzymywane, hotele, pensjonaty i wille wszystkie oświetlone elektrycznością, niektóre posiadają zimną i ciepłą wodę bieżącą w pokojach. Zdrojowisko posiada własny wo-

dociąg wody źródlanej, rzeźnię, kanalizację i elektrownię.

Morszyn.

Morszyn leży w pow. stryjskim, woj. stanisławowskiego, na Podkarpaciu. Wzniesienie nad poziom morza 325 m. — Stacja kolejowa Morszyn na linii Lwów — Stryj — Stanisławów. Morszyn rozporządza jedynymi w Polsce zdrojami wód gorzkich. Prócz źródeł mineralnych posiada Morszyn w otaczających go olbrzymich lasach bogate pokłady cennej borowiny leczniczej. Wobec wyjątkowego znaczenia źródeł morszynskich dla lecznictwa, zorganizowana została na miejscu wzorowa wytwórnia produktów zdrojowych, która według opracowanych ściśle metod naukowych przygotowuje „Naturalną Morszynską Sól Gorzką Krystaliczną“ i „Naturalną Morszynską Wodę Gorzką“, w które zaopatruje rynek lekarski całej Rzeczypospolitej.

Sezon w Morszynie trwa od 15 maja do 30 września.

Nałęczów.

Leży w pow. puławskim, woj. lubelskiego, na wyżynie wznoszącej się na 217 m. n. p. m. Zdrojowisko posiada klimat łagodny, umiarkowanie wilgotny. Nałęczowskie środki lecznicze podzielić można na 3 grupy: 1) źródła żelaziste, dające wodę leczniczą żelazistą do picia i do kąpieli, 2) hydropatja, 3) wszelkie zabiegi i kąpiele sztuczne, a więc solankowe, igliwiowe, tlenowe i t. p.

Zdrojowisko czynne jest cały rok.

Niemirów.

Zdrojowisko leży w pow. Rawa Ruska, woj. lwowskiego, w odległości 2 km. od miasteczka Niemirów. Najbliższa st. kol. Horyniec (11 km. linja Jarosław — Sokał), Jaworów (17 klm. linja Lwów — Jaworów) i Rawa Ruska (21 km. linja Lwów—Lublin). Poczta, telegraf i telefon w miejscu.

Kąpiele siarczane, borowinowe, pełne i częściowe (najbogatsze w Polsce złoża wysokowartościowej borowiny), kąpiele kwasowęglowe, tlenowe i piankowe. — Sezon trwa od początku maja do końca września.

Otwock.

Leśna stacja klimatyczna w pow. i woj. warszawskim, w odległości 28 klm. od stolicy, w pobliżu Wisły, wśród olbrzymiego rezerwatu lasów sosnowych. Stacja kolei szerokotorowej i kolejki dojazdowej w miejscu. Poczta, telegraf i telefon czynne całą dobę.

Skojarzone działanie lasów sosnowych i przepuszczalnej gleby, silne nasłonecznienie oraz brak nagłych wahań temperatury czyni Otwock uzdrowiskiem klimatycznym o dużych walorach leczniczych. Miejscowość posiada szereg sanatorjów urządzonych według najnowszych zdobyczy techniki lekarskiej i higieny. Poza wszelkiego rodzaju schorzeniami dróg oddechowych leczone tu są z dobrym wynikiem schorzenia wieku dziecięcego, zółty, krzywica, niedokrwistość i t. p. 45 lekarzy wszelkich

specjalności ordynuje stale w Otwocku. 3 apteki na miejscu. Kilkadziesiąt pensjonatów od najbardziej komfortowych do skromnych zapewnia wygodny pobyt. W licznych willach ok. 3.000 pokoi do wynajęcia. Miejscowość jest zabrukowana, oświetlona elektrycznością, ulice stale skrapiane, wolne są od kurzu. Kasyno z salą teatralną, balową, salonami do gier towarzyskich, restauracją, kawiarnią i czytelnią oraz place do gier sportowych i plaża nad Wisłą dopełniają warunków, w których zarówno chorzy jak i zdrowi, potrzebujący wypoczynku mogą wygodnie i mile spędzać swe wywczasy w Otwocku.

Rabka.

Zdrowisko górskie, otwarte cały rok. Frekwencja 22.000 osób. Rabka leży w Małopolsce zachodniej, na słonecznym płaskowzgórzu, otwartym od południa, z trzech stron osłoniętymi górami. Wzniesienie n. p. m. 500 — 560 m. Stacja kolejowa i poczta w miejscu.

Rabka posiada klimat podgórski, łagodny i suchy, odznacza się idealną czystością powietrza i silnym nasłonecznieniem. W centrum zdrowiska znajduje się 100-morgowy park o drzewach iglastych. — Jedenaście źródeł daje solankę radjocynną, o znacznej zawartości jodu i bromu, nieustępującą zdrojom Heilbrunn w Niemczech i Wildegga w Szwajcarii. Urządzenia Zakładu Kąpielowego stoją na wysokim poziomie i obejmują działy dla kąpieli mineralnych, gazowych oraz piankowych, dla kąpieli i zabiegów borowinowych, hydropatycznych oraz masaży, dział parówki zwykłej i solankowej, dział elektro-heljoterapii, mechanoterapii, dział inhalacyjny. Budynek łazienek i wiewalni ogrzewany centralnie. — W zdrowisku zaprowadzone są wodociągi, częściowa kanalizacja, oświetlenie elektryczne.

Rymanów - Zdrój.

Zdrowisko w woj. lwowskim, na wysokości ok. 400 m. n. p. m. położone w dolinie Taby, wśród gór, pokrytych lasami iglastymi. Stacja kol. Rymanów w odległości 10 km. od zdrowiska, dojazd wygodnymi autobusami. Poczta, telegraf i telefon między miastowy w miejscu.

Rymanów posiada klimat podgórski i liczne źródła szczaw alkaliczno-słonych, zawierających jod i brom. Wody tych źródeł stosuje się do kąpieli i do picia przy leczeniu żołądka, jelit, przy przewlekłych reumatyzmach, neuralgjach i schorzeniach kobiecych. Piękne i nowoczesne łazienki oraz pijalnie wód mineralnych, boiska dla gimnastyki ortopedycznej zapewniają wygodne korzystanie z naturalnych środków leczniczych Rymanowa. Apteka i kilku stałych lekarzy na miejscu. Sezon kąpielowy trwa tu od 15 maja do 30 września.

Solec Zdrój.

Położony w pow. stopnickim, woj. kieleckiego, na wysokości 300 m. n. p. m. zasłonięty od północy pasmem gór, pokrytych lasem. — Najbliższe stacje kolejowe Kielce i Szczucin połączone są ze zdrowiskiem przy pomocy komunikacji autobusowej P. K. P. Poczta, telegraf i telefon w miejscu.

Klimat Solca jest łagodny, opadów niewiele, grunt przepuszczalny. Wody mineralne soleckie są jednymi z najsilniejszych w Europie wód siarczanych, zawierających jod i sól Glauberską.

W okazałym gmachu nowych łazienek wydawane są kąpiele mineralne siarczano-słone, kąpiele i zabiegi mułowe, kąpiele kwasowęglowe, jodobromowe, igliwiowe, masaże, foto- i elektroterapia. Pijalnia wód mineralnych dostarcza wód soleckich i innych. Gmach łazienek jest skanalizowany i oświetlony elektrycznie. — Kilkanaście will zakładowych i liczne pensjonaty dostarczają wygodnego pomieszczenia. — Sezon w Solcu trwa od 1 maja do 30 września.

Szczawnica .

Szczawnica leży w pow. nowotarskim, woj. krakowskiego, na wzniesieniu 500 m. n. p. m. w pobliżu Pienin. Najbliższymi stacjami kolejowymi są Nowy Targ i Stary Sącz, skąd komunikacja autobusami P. K. P. zapewnia wygodny dojazd do zdrowiska. Urząd pocztowy i telegraficzny oraz telefon między miastowy na miejscu.

Szczawnica posiada klimat podgórski, łagodny i wolny od wiatrów dzięki osłonie górskiej. Liczne źródła szczaw alkaliczno-słonych, których wody używane są do picia, do wzięwania i do kąpieli stanowią obok klimatu główne środki lecznicze zdrowiska. Szczawnica posiada łazienki mineralne, zakład inhalacyjny z kabinami celkowymi, gdzie stosowane są inhalacje solankowe i oleiste, dwa zakłady wodolecznicze, laboratorium chemiczne, gabinet roentgenowski i t. d. — Zdrowisko jest zelektryfikowane i posiada częściową kanalizację.

Truskawiec.

Truskawiec leży na podgórzu karpackim, na wysokości przeszło 400 m. n. p. m. w dolinie, otoczonej zewsząd lasami, chroniącej miejscowość znakomicie przed wiatrami. — Stacja kolejowa Truskawiec — Zdrój.

Klimat Truskawca jest łagodny z małą ilością opadów atmosferycznych. Głównymi walorami leczniczymi tego zdrowiska są jego bogate wody mineralne, służące do picia i do kąpieli. Na czołowe miejsce wśród wód truskawieckich wybija się słynna nie tylko w Polsce, ale też i zagranicą „Naftusia” — szczawa alkaliczno-ziemna. Dalej posiada Truskawiec wodę słono-glaubersko-żelazistą ze źródła „Marja”, zdroj „Zofja” słono-gorzki i „Bronisława” słono-ziemny. Woda ze zdroju „Józia” o szczawie alkaliczno-ziemnej wykazuje własności promieniotwórcze.

W Zakładzie Kąpielowym wydawane są kąpiele solankowe, siarczane, borowinowe, kwasowęglowe i szlamowe. Wiewalnia zakładowa zaopatrzona jest w nowoczesne urządzenia i zostaje pod stałym kierownictwem lekarzy specjalistów dla chorób nosa, gardła, krtani i uszu. W Truskawcu mają siedzibę prywatne zakłady lekarzy specjalistów dla heljoterapii i elektroterapii.

Zakład Truskawiecki jest otwarty cały rok. Frekwencja przekracza 15 tysięcy osób rocznie.

Zakopane.

Słynna wysokogórska stacja klimatyczna i turystyczno-sportowa, leży u stóp Tatr w pow. nowotarskim, na wysokości 800 — 1000 m. n. p. m. Stacja kolejowa, urząd pocztowo-telegraficzny i telefoniczny na miejscu. Dogodne połączenia z całą Polską.

Klimat Zakopanego jest wybitnie górski kontynentalny, z dużymi wahaniami ciepłoty między latem i zimą, dniem i nocą. Klimat ten wywiera na ustrój ludzki wpływ dodatni, podnieca przemianę materji, zwiększa łaknienie, skrzepia narząd oddechowy i narząd krążenia. Klimat Zakopanego jest naturalnym środkiem leczniczym w chorobach płuc, opłucnej, w nieżytach nosa, gardła, tchawicy i oskrzeli, w chorobie Basedowa, neurastenii, anemii, w chorobach złej przemiany materji i t. p. Zakopane posiada cały szereg sanatorjów, hoteli i pensjonatów od skromnych do najwytworniejszych. — Sezon trwa cały rok. Zakopane słynie jako świetny teren sportowy, turystyki wysokogórskiej i narciarstwa.

Żegiestów.

Zdrowisko położone nad granicą czechosłowacką na wysokości 411—540 m. n. p. m. przy linii kol. Nowy Sącz — Krynica. Stacja kolejowa na miejscu. Amfiteatralnie, na południowym zboczu, zbiegającym ku Popradowi, rozmieszczone są nowoczesne wille i pensjonaty w malowniczym otoczeniu lasów świerkowych. Dalej od centrum nad brzegami Popradu, na Łopacie Polskiej i w osiedlu wiejskim rozrzucone uroczym — skromniejsze pensjonaty, wille i domy letniskowe.

Poza klimatem podgórskim, wolnym od kurzu, przepojonym wonią żywicy powietrzem, rozporządza Żegiestów licznymi źródłami szczaw alkalizacyjno-żelazisto-ziemnych, nasyconych obficie bezwodnikiem węglowym. Poza wodami mineralnymi posiada Żegiestów złoża doskonałej borowiny służącej do kąpiei i okładów. W Łazienkach i w Domu Zdrowym wydawane są kąpiele gazowe naturalne, bardzo silne lub rozcieńczane, zależnie od ordynacji lekarza. Z miejscowej borowiny przyrządzane są kąpiele całe, częściowe, fasonowe i okłady. — Mieszkania komfortowe w Domu Zdrowym, w willach zakładowych jak i willach i pensjonatach prywatnych, oraz w domkach miejscowych mieszkańców — dostarczają wygodnego pomieszczenia ok. 5.000 kuracjuszy i letników, odwiedzających w ciągu całego roku zdrowisko Żegiestów.

WYBRZEŻE MORSKIE.

Gdynia, najmłodsze w Europie, a potężne już dziś miasto portowe Polski, połączone z kąpieliskiem morskim **Kamienna Góra**, leży w pow. morskim bezpośrednio nad Zatoką Gdańską, w nizinie otoczonej wzgórzami.

Kamienna Góra stanowi willowe przedmieście Gdyni. Jest to kompleks malowniczo nad Zatoką położonych wzgórków, zasianych willami i ogrodami, z których roztacza się piękny, daleki widok na morze i na port gdyński. Teren kąpieliska opiera się z jednej strony o miasto Gdynię, a z drugiej dochodzi do skraju „Lasów Redłowskich”, stanowiących rezerwat i przyszły park narodowy. Bliskość śródmieścia,

połączonego z Kamienną Górą, dogodna komunikacja autobusowa stanowi dla letników wielką wygodę oraz daje doskonałe możliwości rozrywkowe, bliskość zaś Lasów Redłowskich zapewnia upragniony spokój i piękne przechadzki. Zatoka Gdańska daje świetną kąpiel dla osób nie lubiących silnej fali, a woda mimo stosunkowej bliskości portu, dzięki kierunkowi prądu i surowo przestrzegany przepisom higieny, jest czysta.

Dom Zdrowy w Kamiennej Górze wydaje kąpiele ciepłe morskie i inne. Piękna piaszczysta plaża umożliwia świetny wypoczynek.

Kamienna Góra posiada z pośród polskich kąpielisk morskich najlepsze warunki kulturalne i mieszkaniowe oraz aprowizacyjne a to właśnie dlatego, że opartą jest o nowoczesne miasto Gdynię, stanowiąc zarazem jako port pierwszorzędny węzeł komunikacyjny lądowo-morski i ważną centralę turystyczną.

Hel leży w pow. morskim, prawie na samym końcu półwyspu helskiego od strony zatoki. Stacja kol. odległa o 1 km. od kąpieliska jest zakończeniem linii Gdańsk — Gdynia — Hel. Od Gdyni można przybyć do Helu również i morzem, przyczem odległość morska wynosi zaledwie 18 km., lądowa 80 km.

Hel posiada dwie plaże, jedną od strony zatoki, drugą od morza. Okolica zalesiona, przeważają lasy sosnowe. Największy komfortowo urządzony hotel „Polonia” może pomieścić 60 osób. Hotel ten posiada własną kanalizację i wodociągi, łazienkę i własną plażę. Pozatem jest w Helu wiele dobrze urządzonych pensjonatów i liczne, czyste choć skromne mieszkania u rybaków. Cała miejscowość jest oświetlona elektrycznością.

Poza kąpielamiorskimi i plażowaniem pobyt w Helu uprzyjemniają wycieczki żaglówkami i kuterami rybackimi, wioślowanie, tenis, dancingi, koncerty. — Komunikacja kolejowa Helu z głównymi ośrodkami kraju bardzo dogodna, zapewniona też jest codzienna komunikacja statkami żeglugi przybrzeżnej z Gdańskiem, Sopotami, Gdynią i Jastarnią.

Jurata. — Zdrowisko na półwyspie Helu w pobliżu gminy Jastarnia, uroczym wśród lasów położone, posiada piękną plażę nad pełnym morzem i specjalne kąpiele dla dzieci w zatoce Puckiej.

Pierwszorzędny hotel „Lido” na 100 osób urządzony jest według najnowocześniejszych zdobyczy architektury. Apartamenty z łazienkami, w pokojach ciepła i zimna woda bieżąca, telefony. Na miejscu restauracja i kawiarnia, taras na 500 osób, orkiestra warszawska, 2 korty tenisowe, łodzie żaglowe, kajaki. Poza hotelem „Lido” kilka komfortowych pensjonatów, każdy na 25—30 pokoi.

Zdrowisko Jurata, powstałe w r. 1929 i zakrojone na wielką skalę, rozwija się szybko i dziś już zapewnia swym mieszkańcom maximum wygód, komfortu i rozrywek.

Poza wymienionymi kąpieliskami znajduje się na naszym wybrzeżu szereg innych, również licznie w czasie lata uczęszczanych miejscowości kąpielowych, z których bardzo malowniczo położone, między Sopotami a Gdynią—Orłowo Morskie posiada

Dom kuracyjny, gdzie wydawane są ciepłe kąpiele z wody morskiej, Jastrzębia Góra, Jastarnia, Bór, Karwia, Kuźnica, Chałupy, Wielka Wieś i inne.

Zasadniczo sezon w naszych kąpieliskach morskich trwa od 15 czerwca do 15 września, zależnie jednak od pogody rozpoczyna się ona często wcześniej i później się kończy, a okresy przed i po pełnym sezonie przy dopisującej pogodzie są szczególnie korzystne dla osób szukających spokoju i wypoczynku dla nerwów.

W końcu zaznaczamy, że o wszystkich w powyższym przeglądzie wyszczególnionych zdrojowiskach, uzdrowiskach i kąpieliskach morskich wyczerpujących informacji udziela w Warszawie Związek Uzdrawisk Polskich, przy ul. Boduena 2 m. 2, telefon 530-38.

KALENDARZ TURYSTYCZNY.

Lato w Polsce jest okresem największej ilości imprez, które mogą interesować turystę krajowego i zagranicznego. Okres ten, to główny sezon polskich uzdrowisk i letnisk. Sezon letni w wielu działach sportu jest okresem zawodów o mistrzostwo Polski. Wśród międzynarodowych zawodów sportowych, najwybitniejsze znaczenie mieć będzie Międzynarodowy Challenge Lotniczy.

Miłośnikom pięknych strojów ludowych zwracamy uwagę na liczne odpusty i jarmarki.

Z międzynarodowych zjazdów i kongresów zapowiada się świetnie Światowy Zjazd Polaków z Zagranicy. Równie wielkie znaczenie mieć będzie XV Międzynarodowy Kongres Geografów.

Lipiec:

- 26 lipca Nowy Targ — odpust św. Anny, stroje góralskie.
- 26 „ Św. Anna — (k. Przyrów, wojew. kieleckie) — odpust.
- 26 „ Kałusz — odpust-jarmark.
- 26 „ Kosmacz — odpust gr.-kat. (Hawryła), stroje huculskie.
- 26—31 „ Tarnopol — jarmark św. Anny przez 14 dni.
- 26 „ Skalat — jarmark św. Anny.
- 26 „ Sąsiadowice k. Sambora — odpust św. Anny, stroje ludowe.
- 26 „ Biłgoraj, woj. lubelskie — jarmark św. Anny, lubelskie stroje ludowe.
- 26 „ Łyse, woj. białostockie — odpust św. Anny, kurpiowskie stroje ludowe.
- 26 „ Markłowice, pow. Inowrocław — odpust św. Anny.
- 28—29 „ Łódź — wyścigi konne.
- 28—29 „ Warszawa — pięciobój kobiecy o mistrzostwo Polski (P. Z. L. A.).
- 29—12 sierpnia Warszawa — wyścig kolarski „Dokoła Polski”.

- 29 lipca Wisła-Istebna — międzynarodowy motocyklowy wyścig górski.
- 31 lipca Huta k. Majdanu (Gorgany) — obchód rocznicy śmierci Wiśniowskiego.
- 1, 8, 15, 22, 29 (niedziela) Dobrowlany, pow. Zaleszczyki — zabawy ludowe.

Sierpień:

- 1—15 (środy, soboty, niedziele) Lublin — wyścigi konne.
- 5—12 Warszawa — II-gi Zjazd Polaków z Zagranicy. Szereg uroczystości. Na zakończenie Zjazdu wycieczki po Polsce.
- 1—8 Warszawa, — igrzyska sportowe Polaków z Zagranicy.
- 1—10 Tarnopol — jarmark św. Anny.
- 1—17 Worochta — zjazd harcerstwa z wycieczkami.
- 1—31 Warszawa — wystawa „Polska i Polacy w świecie”.
- 1—31 Kalwarja Zebrzydowska — targi na meble.
- 1—2 Cieszyn — doroczny odpust i jarmark św. Porcjunkuli, piękne śląskie stroje ludowe.
- 2—5 Bydgoszcz — zawody międzynarodowe o mistrzostwo Bydgoszczy w lawn-tenisie.
- 2 Białowicze (pow. Kosów Poleski) — odpust św. Eljasza, prawosławny.
- 2 Kołomyja — jarmark św. Ilija, stroje huculskie i pokuckie.
- 4—26 (wszystkie soboty i niedziele) Łódź — wyścigi konne.
- 5 Warszawa — półmetek wyścigu kolarskiego dokoła Polski, z udziałem państw słowiańskich.
- 5 Wisła — międzynarodowy wyścig motocyklowy górski na szosie Wisła — Istebna.
- 5 Warszawa — rewja wojskowa na cześć Zjazdu Polaków z Zagranicy.
- 5 Łódź — wyścigi konne, nagroda Wielka Łódzka im. Alberta hr. Wielopolskiego.
- 6 Garwolin — odpust (Przemienienie Pańskie) 10.000 osób.
- 6 Drohiczyn Poleski — jarmark doroczny.
- 6 Myszyniec — odpust (Przemienienie Pańskie), kurpiowskie stroje ludowe.
- 6 Inowrocław — wycieczka lekarzy z Londynu do Zdrojowiska.

Wejście w życie niektórych ulg.

Wydanie ulg turystycznych (bilety 1.000 i 2.500 km), na łodzie i motocykle oraz innych zmian w zakresie ulg osobowych, przygotowywany jest w szybkim tempie. Prawdopodobnie już 20 lipca r. b. wejdą one w życie. Stosowanie tych ulg wymaga przygotowania odpowiednich zaświadczeń i druku biletów specjalnego rodzaju.

Z Polskich Kolei Państwowych.

Zmiany w rozkładzie pociągów na linii Kostopol — Równe — Zdobunów.

Od dnia 29 lipca r. b. aż do odwołania na przestrzeni Kostopol — Równe, uruchamia się w dniu świąteczne pociągi mieszane Nr. 2551 i 2552 z wagonami klasy 3-ciej według rozkładu:

Poc. Nr. 2551 Kostopol, odj. g. 17 m. 45:			
st. Lubomirsk	przyj. g. 18 m. 11,	odj. g. 18 m. 13	
" Wołoszki	" g. 18 m. 22,	" g. 18 m. 23	
" Rzeszuck	" g. 18 m. 37,	" g. 18 m. 38	
" Równe	" g. 19 krzyż. pociągu Nr. 2588.		

Poc. Nr. 2552 Równe, odj. g. 15 m. 35			
st. Rzeszuck	przyj. g. 15 m. 57,	odj. g. 15 m. 58	
" Wołoszki	" g. 16 m. 12,	" g. 16 m. 13	
" Lubomirsk	" g. 16 m. 22,	" g. 16 m. 23	
" Kostopol	" g. 16 m. 45.		

Uruchomienie pociągów mieszanych na linii Częstochowa — Kielce.

Na linii Częstochowa — Kielce zostały uruchomione z dniem 20 maja b. r. pociągi mieszane Nr. 761, 762 z przewozem osób w wagonach kl. II i III z kursowaniem codziennym, według rozkładu:

Poc. Nr. 761 Częstochowa, odj. godz. 18 m. 02, Częstochowa towarowa przejście g. 18 m. 07.

st. Olsztyn	przyj. g. 18 m. 27,	odj. g. 18 m. 29	
" Potok Złoty	" " 18 " 45,	" " 18 " 53	
krzyż. poc. Nr. 774			
" Koniecpol	" " 19 " 14,	" " 19 " 16	
" Żeliszawice	" " 19 " 32,	" " 19 " 33	
" Włoszczowa	" " 19 " 42,	" " 20 " 01	
" Ludynia	" " 20 " 17,	" " 20 " 19	
" Małogoszcz	" " 20 " 31,	" " 20 " 36	
" Rykoszyn	" " 20 " 48,	" " 20 " 49	
" Piekoszów	" " 20 " 57,	" " 21 " 05	
" Górki Szczukowskie	" " 21 " 15,	" " 21 " 16	
" Kielce Herby	" " 21 " 26,	" " 21 " 27	

krzyżuje poc. Nr. 154 — Kielce przyjazd g. 21 m. 32

Poc. Nr. 762 Kielce odj. g. 9 m. 46

st. Kielce - Herby	przyj. g. 9 m. 54,	odj. g. 9 m. 55	
" Górki Szczukowskie	" " 10 " 07,	" " 10 " 09	
" Piekoszów	" " 10 " 22,	" " 10 " 24	
" Rykoszyn	" " 10 " 34,	" " 10 " 36	
" Małogoszcz	" " 10 " 51,	" " 10 " 56	
" Ludynia	" " 11 " 23,	" " 11 " 26	
" Włoszczowa	" " 11 " 46,	" " 11 " 58	
" Żeliszawice	" " 12 " 20,	" " 12 " 22	
" Koniecpol	" " 12 " 40,	" " 12 " 44	
" Potok Złoty	" " 13 " 09,	" " 13 " 15	
" Olsztyn	" " 13 " 38,	" " 13 " 40	
" Częstochowa tow.	" " 14 " 04		
" Częstochowa	" " 14 " 10		

Zmiany w rozkładzie jazdy pociągów na linii Dęblin — Strzemieszce — Koluszki — Rozwadow.

Z dniem 15 lipca r. b. zostały wprowadzone następujące zmiany w ruchu pociągów pasażerskich na linii Dęblin — Strzemieszce — Koluszki — Rozwadow.

Poc. Nr. 33 komunikacji Dęblin — Radom kursujący w dni robocze przedłuża się do Kielc według rozkładów:

Radom przyjazd bez zmiany odj. g. 7 m. 52.			
st. Rożki	przyj. g. 8 m. 04,	odj. g. 8 m. 04	
" Jastrząb	" " 8 " 16,	" " 8 " 16	
" Szydłowiec	" " 8 " 25,	" " 8 " 25	
" Skarżysko Kam.	" " 8 " 37,	" " 8 " 47	
wymija poc. Nr. 87, 89, 91			

" Suchedniów	" " 8 " 59,	" " 9 " 09	
" Łączna	" " 9 " 11,	" " 9 " 11	
" Zagnańsk	" " 9 " 24,	" " 9 " 24	
" Kielce	" " 9 " 41		

W związku z przedłużeniem kursowania poc. Nr. 33, uruchamia się nowy pociąg Nr. 36 od Kielc do Radomia z kursowaniem w dni robocze według rozkładu:

Kielce odj. g. 7 m. 48			
st. Zagnańsk	przyj. g. 8 m. 06,	odj. g. 8 m. 06	
" Łączna	" " 8 " 19,	" " 8 " 19	
" Suchedniów	" " 8 " 28,	" " 8 " 29	
" Skarżysko	" " 8 " 40,	" " 8 " 50	
" Szydłowiec	" " 9 " 05,	" " 9 " 06	
" Jastrząb	" " 9 " 17,	" " 9 " 18	
" Rożki	" " 9 " 35,	" " 9 " 35	
" Radom	" " 9 " 50		

Poc. Nr. 622 komunikacji Rozwadow — Ostrowiec n/Kam. przedłuża się do Skarżyska z kursowaniem w dni robocze na odcinku Ostrowiec — Skarżysko według rozkładu:

Ostrowiec n/Kam. przyj. bez zmian odj. g. 7 m. 22, wymija pociąg Nr. 492.

st. Kunów Miasto	przyj. g. 7 m. 32,	odj. g. 7 m. 33	
" Nietulisko	" " 7 " 38,	" " 7 " 39	
" Kunów	" " 7 " 44,	" " 7 " 45	
" Kołków	" " 7 " 51,	" " 7 " 51	
" Styków	" " 7 " 58,	" " 7 " 59	

krzyż. poc. Nr. 499 Michałów przyj. g. 8 m. 4 odj. g. 8 m. 04

" Wierzbnik	przyj. g. 8 m. 10,	odj. g. 8 m. 11	
" Starochowice	" " 8 " 17,	" " 8 " 18	
" Wąchock	" " 8 " 24,	" " 8 " 25	
" Marcinków	" " 8 " 30,	" " 8 " 31	
" Skarżysko Kam.	" " 8 " 42 poc. Nr. 629.		

W związku z przedłużeniem kursowania poc. Nr. 622 uruchamia się nowy pociąg Nr. 629 ze Skarżyska Kam. do Ostrowca n/Kam. z kursowaniem w dni robocze według rozkładu:

Skarżysko odj. g. 9, krzyż. poc. Nr. 622			
st. Marcinków	przyj. g. 9 m. 11,	odj. g. 9 m. 12	
" Wąchock	" " 9 " 17,	" " 9 " 18	
" Starochowice	" " 9 " 24,	" " 9 " 25	
" Wierzbnik	" " 9 " 30,	" " 9 " 32	

krzyż. poc. Nr. 492 Michałów przyj. g. 9 m. 38, odj. g. 9 m. 38

" Stęków	przyj. g. 9 m. 43,	odj. g. 9 m. 44	
" Kołków	" " 9 " 50,	" " 9 " 50	
" Kunów	" " 9 " 56,	" " 9 " 57	
" Nietulisko	" " 10 " 02,	" " 10 " 03	
" Kunów Miasto	" " 10 " 08,	" " 10 " 09	
" Ostrowiec n/Kam.	" " 10 " 18, krzyż. poc. Nr. 9464		

Dodatkowe pociągi letnie na linii Warszawa-Główna — Dęblin — Rejowiec — Lwów — Wrochta.

W związku z przewidywanym zwiększeniem się przejazdu podróży w okresie letnim z Warszawy do Lwowa i Wrochty oraz odwrotnie, będą uruchomione w miarę potrzeby na przestrzeni Warszawa-Główna — Dęblin — Rejowiec — Lwów — Wrochta dodatkowe pociągi Nr. 911a i 912 bis.

Rozkłady jazdy wywieszone są przy kasach biletowych odpowiednich stacji.

Kronika turystyczna.

„Święto Warszawy”.

Inicjatywa Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy urządzania corocznie „Święta Warszawy” w dniu 15 sierpnia — zrealizowaną zostanie w tym roku w porozumieniu z Towarzystwem Festiwalu Artystycznych w Polsce, które organizując

w tym samym czasie (4 — 15 sierpnia) swój Festival Warszawski, zajmie się również techniczną stroną „Święta Warszawy”.

„Święto Warszawy” będzie kulminacyjnym punktem uroczystości festivalowych i dostarczy wraz z nimi stolicy niemało emocji artystycznych i kulturalnych.

Biblioteka Jagiellońska
Krajska Biblioteka
S. 10-12

Konferencja referentów turystyki województw wschodnich.

W dniu 7 lipca b. r. odbyła się w sali posiedzeń starostwa w Pińsku konferencja referentów turystyki województw wschodnich. W konferencji wzięli udział referenci turystyki: z Białegostoku, Nowogródka, Polesia i Wołynia, z dyrekcji okręgowych kolei państwowych w Wilnie i Radomiu, oraz przedstawiciele okręgowych urzędów W. F. i P. W. w Brześciu i Lublinie. Konferencja została zwołana z inicjatywy poleskiego urzędu wojewódzkiego i miała na celu koordynację akcji turystycznej na szlakach wodnych wyżej wymienionych województw.

Ze względu na to, że szlaki wodne nie dadzą się ograniczyć do terenu jednego województwa, zarówno pod względem inwestycji jak i propagandy, wskazanem było uzgodnić te kwestie pomiędzy zainteresowanymi.

W wyniku konferencji przedstawiciele województw ustalili wspólny program pracy i wspólną akcję propagandową.

Pozatem omówiono na konferencji szereg innych, ważnych spraw dotyczących wszystkich rodzajów turystyki na obszarze wspomnianych województw.

Otwarcie schroniska turystycznego w Horodyszczu pod Pińskiem.

W jednym z najbardziej malowniczo położonych zakątków Polesia nad pięknym jeziorem i rzeką Jasiołdą — w Horodyszczu, posiadającym historyczny kościół, zostało obecnie otwarte nowe schronisko turystyczne, które przyczyni się niewątpliwie do ściągnięcia tu licznych wycieczkowiczów i sportowców, mających wspaniałe widoki do uprawiania sportów wodnych. Przy pomocy Funduszu Pracy wybudowano kilkunastometrową przystań, dającą możliwość dostępu statkom flotyli rzecznej z Pińska (dojazd bardzo wygodny i malowniczy z punktu widzenia turystycznego). Nad schroniskiem w odnowionym budynku szkolnym, stoi 17 metrowy wysoki maszt reklamowy, widoczny zdala, na którym powiewa flaga narodowa. U stóp wzgórza, przed schroniskiem znajduje się wielka plaża, od której ku górze prowadzi przeszło 200 wygodnych stopni, umieszczonych tarasowato. W miejscu skąd roztacza się cudowny widok, jedyny w swoim rodzaju na Polesiu, jest szereg klombów z kwiatami i trawniki w kształcie gwiazdy, przy których ustawiono 6 wygodnych ławek i stoliki, do bridg'a. Wogóle wszędzie widać mnóstwo kwiatów i zieleni. Jest tam również kiosk z wyrobami przemysłu ludowego poleskiego, a zwłaszcza oryginalne kilimy wyrabiane w Horodyszczu. Schronisko liczy 4 pokoje i 45 łóżek dla użytku tu-

rystyki — nakrytych śnieżnej białości pościelą i poduszkami, pozaatem największy z reszty pokoi przeznaczono na salę balową. W przygotowaniu są prace związane z budową wielkiego domu ludowego i stałego schroniska.

W dniu „Święta Morza” 29.VI. b. r. w obecności Pana Wojewody Poleskiego, Kostek-Biernackiego, odbyło się o godzinie 18-ej otwarcie tego nowego ośrodka turystyki na Polesiu. Pan Wojewoda wyraził żywe zadowolenie z dokonanej pracy, a w kiosku propagandowym zakupił za kilkanaście złotych różnych pamiątek. Po uroczystem otwarciu, Pan Wojewoda wziął udział w skromnym przyjęciu pod gołym niebem, zachwycając się roztaczającym stąd widokiem. Oprócz Pana Wojewody i Pana Starosty Bołdoka, wziął udział w przyjęciu szereg zaproszonych gości z ks. prałatem Żelbą na czele. Niewątpliwie, Horodyszcze obecnie winny się stać miejscem licznych wycieczek zamiejscowych oraz podmiejskiem, silnie odwiedzanym letniskiem.

Związek Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy wzbudza zainteresowanie zagranicą.

Związek Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, który podejmuje ciekawy eksperyment rozszerzenia pojęcia turystyki, włączając w akcję przysposobienia stolicy do przyjmowania turystów nie tylko techniczne ułatwienia ale i rozbudzenie niejako patriotyzmu warszawskiego, podniesienie poziomu uprzejmości i t. d. i t. d. — ściągnął na siebie ogólną uwagę.

Polska prasa zarówno stołeczna jak i prowincjonalna odniosła się niezwykle przychylnie do akcji Związku, solidaryzując się z jego poczynaniami. Co więcej — i zagraniczne sfery turystyczne poczynają śledzić z zainteresowaniem rozwój tej polskiej placówki, która ujumując pojęcie turystyki z tak odrębnego punktu widzenia, otwiera nowe i ciekawe drogi.

Zbiory fotograficzne Jana Bułhaka w Wilnie.

Jednym z najlepszych naszych fotografów-pejzażystów jest Jan Bułhak w Wilnie, profesor fotografii artystycznej na Wydziale Sztuki uniwersytetu wileńskiego, którego zdjęcia krajozrazu i zabytków mają ustaloną opinię w Polsce i zagranicą. Już przed wojną posiadał on kilka tysięcy zdjęć, w tem przeszło 1000 zdjęć samego Wilna. W latach powojennych uzupełnił Bułhak swe zbiory, objeżdżając wszystkie ważniejsze miejscowości w Polsce. Obecnie posiada on około 10.000 klisz, w czym z samego Wilna około 3.000 klisz. Ostatnio bawił w Wilnie z ramienia Wydziału Turystyki Min. Komunikacji radca doktor Mieczysław Orłowicz i wybrał blisko 700 wzorów zdjęć Bułhaka dla zbiorów Wydziału Turystyki. Przy przeglądaniu zbiorów okazało się, że w ostatnich latach przybyło do kolekcji sporo zdjęć nieznanymi jeszcze szerszemu ogółowi, tak np. z jeziora Wigry, okolic Kanału Augustowskiego, z północnej części woj. wileńskiego, w szczególności z jeziora Narocz i Dryświaty, z Braśławia, Druji, Leonpola, Belmontu, i innych miejscowości położonych na pojezierzu Braśławskiem, którego popularność jako terenu turystyki wodnej wzrasta w Polsce coraz bardziej. Prof. Bułhak posiada też z najnowszych czasów dużą kolekcję nowych zdjęć Wilna i jego okolic prócz Polesia.